Covenant & Conversation

Jonathan Sacks
THE RABBI SACKS LEGACY

RABİ LORD JONATHAN SACKS'IN (זצ״ל) YAZI VE ÖĞRETILERINDEN

Harry (Chaim) Schimmel'in aziz hatırasına ithaf edilen 'Covenant & Conversation' programına sağladıkları cömert sponsorluktan dolayı Schimmel Ailesi'ne teşekkür ederiz.

Toledot RABİ LORD JONATHAN SACKS'IN TARAFINDAN 5768 YILINDA YAZILMIŞTIR (2007–2008)

Seçilmişlik ve Hoşnutsuzlukları

Tora'nın duygusal açıdan en etkileyici sahnelerinden biridir. Yaakov, Esav'ın giysilerine bürünmüş ve Esav'ın *beraha*larını almıştır. Yitshak'ın yanından ayrılır ve kısa bir süre sonra Esav girer. Dikkate değer olan nokta bundan sonra olanlar değil, Tora'nın bunu betimleme şekli, kullandığı dil ve anlatım sanatıdır:

> Yitshak Yaakov'u mübarek kılmayı tamamladıktan sonra, Yaakov babası Yitshak'ın huzurundan tam çıkmıştı ki, ağabeyi Esav avdan döndü. O da lezzetli bir yemek hazırlamıştı ve onu babasına getirdi. "Babam dik otursun ve oğlunun av etinden yesin ki ruhun beni mübarek kılsın" dedi babasına.
>
> "Kimsin sen?" diye sordu babası Yitshak.
>
> "Ben senin oğlunum; *behor* oğlun Esav'ım" diye cevap verdi.
>
> Yitshak şiddetli bir titreme nöbetine tutuldu. "O… hayvan avlayıp bana getiren kimdi öyleyse?" dedi. "Sen gelmeden önce onu yedim ve onu mübarek kıldım – ve mübarek olacaktır."
>
> Esav babasının sözlerini duyunca şiddetli ve acı bir çığlık attı. "Beni de – beni de mübarek kıl baba!" dedi babasına.
>
> "Kardeşin hileyle geldi ve *berahan*ı aldı" diye cevap verdi.
>
> "İsminin Yaakov [=topuk tutan] olması ne kadar da uygun!" dedi Esav. "İkinci keredir yerimi alıyor. *Behor*luk hakkımı almıştı; şimdi de *berahan*ı aldı!" Ve sonra "Benim için hiç mi *berahan* kalmadı?" dedi…
>
> "Ama onu sana efendi kıldım" dedi. "Tüm kardeşlerini de ona hizmetkâr olarak verdim. Buğday ve şarabı onunla bağdaştırdım. Senin için ne yapabilirim ki oğlum?"
>
> "Sende yalnızca bir tane mi *beraha* var baba?" dedi Esav babasına. "Beni de mübarek kıl baba!"
>
> Ve Esav yüksek sesle ağladı.
>
> *Bereşit 27:30-38*

Tora genellikle ayrıntılar konusunda, özellikle de karakterlerinin duygusal halleri hakkındaki ayrıntılar açısından tutumludur. Sunduğu tasvirler gerçekte olana göre daha hafiftir ve metnin eksik bıraktığı şeyleri (karakterlerin nasıl göründükleri, bulundukları yer, bedensel dilleri vb.) tamamlama işini okuyucuya bırakır. Emmanuel Levinas, bunu *Midraş*'a bir davet, okuyucunun yazılı sözcüklerle diyaloga girerek metni tamamlamaya çağrılması olarak görmekte kesinlikle haklıydı. Tora televizyondan ziyade radyoya benzer; dinleyicilerinin hayal güçleriyle katılımını aktif bir biçimde sürece dâhil eder. Öyleyse burada, gerek edebi açıdan gerekse de psikolojik drama derinliği açısından alışılmadık bir açıklıkla ifade edilmiş bir pasajla karşı karşıyayız.

Okuyucular olarak, Yitshak ve Esav'ı hissetmekte ve onlara sempati duymaktayız. Onların nesnel durumlarının içine çekilmekteyiz. Yitshak'ın aslında aldatılmış olduğunu birdenbire anladığı o ana dalmaktayız. İlk düşüncesi ihanet veya intikam arzusu değil, basit, keskin ve şok edici bir hayal kırıklığı olan Esav'la da empati kurmaktayız ("Beni de – beni de mübarek kı baba!"). Sonra Yitshak'ın çaresizliği ("Senin için ne yapabilirim ki oğlum?") ve Esav'ın ağlaması gelmektedir – ki Esav hakkında bildiklerimize, yani onun bazı açılardan kaba, bazı açılardansa fevri bir kır adamı olarak, gözyaşlarına teslim olan türden biri (ileride Yosef'in olacağı gibi) olmadığına bakıldığında, bu ağlama çok daha dokunaklıdır. İkisinin – aldatılmış baba ve hüsrana uğramış oğlun – aslında, oğlun babasına yemek yedirdiği ve babanın oğlunu mübarek kıldığı büyük bir şefkat ve yakınlık zamanı olması gereken bir andan mahrum bırakılmış halde birlikte tasvir edildiği bu sahne, insanı derinden etkilemektedir. Rembrandt'ın bundan nasıl bir tablo çıkarabileceğini hayalimizde canlandırabiliriz.

Bu kadar ayrıntının sebebi nedir? Kaçınılmaz bir sorudur bu. Tora'da, şekil, işlevi takip eder. Hiçbir şey kazara değildir. Eğer bir metinde belirli bir üslup özelliği varsa, bu özellik sebepsiz yere orada değildir. Bu bölüm boyunca sem-

patimiz Yaakov'dan ziyade Esav'a doğru cezbedilmektedir. Yanlış anlaşılmasın; birdenbire Esav'ın antlaşmanın haklı varisi olduğunu, tarihin yanlış bir yöne saptığını ve işlerin başka türlü olması gerektiğini hissetmeye başlıyor değiliz. Öyle olmadığı gayet açıktır. Rivka, Yaakov'u tercih etmektedir ve Bereşit boyunca anneler, çocuklarını babalardan daha iyi tanımaktadırlar. Esav'ın – bir avcı olan ve bir zamanlar "*behor*luk hakkını hor görüp" satan adamın – görünmez ve aşkın bir Tanrı'nın sadık takipçisi olması beklenen kişi olmadığı aşikârdır. Avraam'ın antlaşması, şüphesiz, "çadırlarda oturan sakin bir adam" olarak tarif edilen çocuğun, yani Yaakov'un üzerinden devam edecekti. Öyleyse Tora neden normal tarzından sapmakta ve sempatimizi Esav lehine seferber etmek ve bizi onun dünyasına girip olayları onun perspektifinden görmeye davet etmek için alışılmadık üslup araçlarına başvurmaktadır? Bu soruyu cevaplayabilmemiz için öncelikle, daha geniş bir perspektife geçip, Esav ve soyu hakkında Tora'nın geri kalanında neler anlatıldığına bakmamız gerekir.

İlkinde, Esav'ın sonuçta Yitshak'tan bir *beraha aldığını* görüyoruz:

> Yeryüzünün yağlı kesimlerinden olacak barınağın; ve yukarıdan göklerin çiyinden. Kılıcınla yaşayacaksın ve kardeşine hizmet edeceksin; ancak özgürlüğüne kavuştuğunda onun boyunduruğunu kırıp atacaksın.
>
> *Bereşit 27:39-40*

"Yeryüzünün yağlı kesimleri" ve "göklerin çiyi" ikinize birden yetmeyecek kadar kısıtlı değil, demektedir Yitshak. Bunlar, iki oğulun her birinin, diğerinde eksikliğe yol açmayacak şekilde tadını çıkarabileceği nimetlerdir. Yaakov'un üstünlüğüne gelince; o da yalnızca Yaakov bunu istismar etmediği sürece devam edecektir. Eğer haklı bir gerekçesi olmadan baskıcı bir tutum sergilerse, Esav basitçe "onun boyunduruğunu kırıp" atacaktır. Böylece burada, bir arada yaşamı mümkün kılan bir temel mevcuttur.

İkinci öğretici nokta, Esav kendisine iki Hiti kızı eş olarak aldığında gelir. Esav'ın bu evlilikleri Yitshak ve Rivka için birer "keder kaynağı" olur ve Rivka'ya, Yitshak'la Yaakov'u uzlaştırmak için ihtiyaç duyduğu bahaneyi sağladığı gibi, Yaakov'un evden ayrılması için de meşru bir gerekçe teşkil eder.[1] Esav'ın tepkisi ilginçtir. "Kenaan kızlarının, babası Yitshak'ın hoşuna gitmediğini anlar" ve durumu üçüncü bir eş alarak düzeltmeye çalışır: Yişmael'in kızı Mahalat. Bu jest iki bariz sebeple başarısız olur: Esav diğer eşlerini boşamamıştır ve Yişmael'in de Avraam'ın antlaşmasının varisi olmaktan reddedilmiş olduğu gerçeğini içselleştirmemiştir. Esav aşırı zeki biri değildir, ancak babasını önemsemektedir ve ona sıkıntı vermek istememektedir.

Üçüncü anlatı yirmi iki yıl sonra, iki kardeş nihayet tekrar buluştuğunda gelir. Bu, Tora'nın en etkili pasajlarından biri olup, derinlik ve çağrışımlarla doludur. Fakat yüzeydeki anlatı açıktır (ve Hahamlarımızın söyledikleri bir ilke vardır: "Tora'nın metni, basit anlamından ayrılmaz"). Karşılaşma öncesinde Yaakov'un içi korkuyla doludur. Bu korku onu ayrıntılı hazırlıklar yapmaya (dua, diplomasi ve savaş) sevk eder ve gece vakti tek başına isimsiz bir rakiple güreşmesine yol açar. Yine de, nihayet buluştuklarında Esav Yaakov'u karşılamak için koşar, onu kucaklar, ağlar ve bir zamanlar içinde beslediği düşmanlığı yansıtan hiçbir şey yapmaz. Buradaki dram bütünüyle Yaakov'un ruhunun içinde oynanmaktadır. Esav, karakterine uygun olarak, çabuk öfkelenen biri olduğu gibi, aynı hızla unutan da biridir. Yaakov ondan, sığır ve davar sürülerinden oluşan bir armağanı kabul etmesini rica ettiğinde derin öneme sahip bir cümle kullanır: "lütfen *beraha*mı kabul et". Tabii ki burada, yirmi iki yıl önce yaşanan olaya bir gönderme vardır, ancak Esav'ın Yaakov'un ima ettiği şeyi anladığına dair en ufak bir işaret yoktur. Esav kin tutmamaktadır – affettiği için değil, unuttuğu için. O bir Avşalom değildir.

Dördüncü pasaj (Bereşit 36), Esav'ın soyunun bir listesidir. İlk bakışta, Bereşit'te yer alan diğer birçok soyağacından farkı yoktur, ancak biri açık, diğeri de örtülü iki önemli bilgi içerir. İlki "Bunlar, Yisrael'de herhangi bir kral hüküm sürmeden önce Edom ülkesinde hüküm süren krallardır" cümlesidir. İkincisi ise, *perek* 36'yı kapatan pasukla *perek* 37'yi açan pasuk arasındaki tezattır: "Bunlar mülk niteliğindeki topraklarındaki [*erets ahuzatam*] yerleşim yerlerine göre Edom'un kabileleridir… [Bu arada] Yaakov, babasının bir yabancı olarak yaşadığı topraklarda [*be-erets megure aviv*] oturdu." Buradaki ima son derece açıktır. Esav'ın soyu, Yaakov'un soyundan çok daha önce, coğrafi ve siyasi anlamda yerleşip düzen kurmuştur. Antlaşmanın tarihi geçmişindeki dolambaçlı yolların – sürgün, kölelik, kurtuluş ve çöl yılları – hiçbirini onlar yaşamamışlardır. Sonuçta her ikisi de yeryüzünün yağlı kesimlerini ve göklerin çiyini miras alacak olsa da birinin güzergâhı dümdüz bir yol iken, diğerininki öyle olmaktan son derece uzaktır.

Çok daha ileride karşımıza çıkan beşinci öğretici nokta, Bene Yisrael ile Edomlular arasındaki ilişkinin mahiyetidir. Burada özellikle iki pasuk öne çıkar. İlki, Tanrı'nın Bene Yisrael'e verdiği talimattır:

> Seir'de oturan kardeşleriniz Esav-oğullarının sınırından geçiyorsunuz. Sizden korkuyor olmalarına rağmen onlara sataşmamak konusunda çok dikkatli olun. Size onların ülkesinden bir ayak basımı bile yer vermeyeceğim, çünkü Seir Dağı'nı Esav'a miras olarak verdim.
>
> *Devarim 2:4-5*

İkincisi de vurgu açısından ilkinden aşağı kalmayan şu emirdir:

1 "Hiti kadınlar yüzünden canımdan bezdim" der Rivka Yitshak'a. "Eğer Yaakov da, ülkenin kızlarından, bu Hiti kızları gibi biriyle evlenirse, yaşamamın ne anlamı kalır?" (Bereşit 27:46).

> Bir Edomluyu hor görme, çünkü senin kardeşindir o.
>
> *Devarim 23:7*

Bu emirlerde, bu iki ulus arasındaki, Esav ve Yaakov'un doğumundan önce bildirilmiş olan ebedi çekişmeyi ("Rahminde iki ulus var… bir ulus diğerinden daha güçlü olacak ve büyük olanı genç olana hizmet edecek") hatırlatacak hiçbir şey yoktur. Tanah çağı boyunca Edom ile Yisrael arasındaki ilişki, periyodik gerginliklere ve üstünlüğün birçok kez bir taraftan diğerine kaymasına sahne olmuştur.[2] Ancak ilke olarak Bene Yisrael'e, hem Edomlulara hem de ülkelerine saygı göstermeleri emredilmiştir.

Bu gerçekleri bir araya getirdiğimizde nasıl bir sonuca varıyoruz? En temel düzeyde, burada, tüm kalıplaşmış yargılara ve alışılagelmiş sınıflandırmalara meydan okuyan bir "insanlık" vardır. Esav, babası tarafından sevilen ve bu sevgiye sevgiyle cevap veren bir çocuktur. Bu o kadar çarpıcıdır ki, *midraş* edebiyatında Esav hakkındaki değerlendirme genellikle çok negatif olmasına rağmen, bu gerçek özellikle parlamaktadır:

> Rabi Şimon ben Gamliel şöyle dedi: Kimse babasını benim babamı onurlandırdığım kadar onurlandırmamıştır. Yine de, Esav'ın, babasını benim yaptığımdan daha çok onurlandırdığını gördüm.

Midraş geleneği, Tanah'taki karakterleri tamamen iyi ve tamamen kötü olarak ayırmak şeklinde gözle görülür bir eğilime sahiptir ve Rabi Tsvi Hirsch Chajes'in, *Mavo a-Agadot* adlı eserinde (standart *En Yaakov* nüshalarının başında basılmıştır) işaret ettiği gibi bunun geçerli pedagojik sebepleri vardır. Etkin birer rol modeli görevi görebilmeleri için, Tanah'taki önemli simaların istikrarlı bir şekilde birer kahraman olarak, diğer bazılarınınsa sistematik biçimde kötü karakterler olarak görülmesi gerekir.

Ancak üstteki bu *Midraş* katmanının altında, Tora, farklı ve bir o kadar önemli bir mesaj öğretir. Ne var ki, bu mesajı takdir etmek belli bir olgunluk düzeyini gerektirir. Söz konusu mesaj şöyledir: Kahramanların bile kendi kusurları, kahraman olmayanların bile kendi erdemleri vardır ve bu erdemler Tanrı'nın Gözlerinde önemlidir. "Kutsal ve Mübarek Tanrı hiçbir yaratığın ödülünü alıkoymaz" demişlerdir Hahamlarımız. Tora'daki anlatıda karşımıza çıkan Esav, Avraam'ın inancından, Yitshak'ın metanetinden veya Yaakov'un sebatından hiçbir iz taşımaz. O bütünüyle çok daha kaba bir kumaştan biçilmiştir. Ancak o da insanlığından, ailesine sadakatten ve fevri de olsa düzgün bir mizaçtan yoksun değildir.

Bu da Tora'nın mesajının bir parçasıdır. Tanrı'nın eylemlerini önceden nasıl tahmin edemiyorsak ("Kim olacaksam O olacağım", "Kime istersem ona lütuf göstereceğim ve kime istersem ona merhamet edeceğim"), aynı şekilde Tanrı'nın suretinin insanların meselelerinde tam olarak nerede parlayacağını da önceden kestiremeyiz. İnsanlığı "ışığın çocukları" ve "karanlığın çocukları" diye ayıranlar hahamlar değil, Kumran'daki mezhep mensupları olmuştu. Bu tür bir antropolojik düalizm, Yahudiliğe, tıpkı teolojik düalizm kadar yabancıdır.

Ancak Esav'ın hikâyesinde söz konusu olan çok daha temel bir nokta vardır. Bu nokta, seçilmişlik kavramının ta kendisiyle ilgilidir. Bereşit kitabı, başka şeylerin yanı sıra, seçilmiş olmanın ne olduğu ve seçilmiş olmamanın ne olduğu üzerine derin bir tefekkür niteliğindedir. Seçilmişliğin, denklemin her iki tarafı üzerinde derin psikolojik sonuçları olduğuna şüphe yoktur. Seçilmiş olmak – Yaakov'un keşfettiği üzere – yüksek talepler ve büyük zorluklarla dolu bir yaşam demektir ("Az ve kötü oldu hayatımın günleri" demişti Yaakov, Paro'ya). Ancak seçilmiş olmamak da derinden rahatsız edicidir. Bunu defalarca görmekteyiz: Agar'ın evden gönderildiği iki seferde, Yosef ve kardeşleri arasındaki ilişkilerde, ama en açık biçimde Lea ve Rahel örneğinde.

> [Yaakov] Rahel ile de evlendi ve Rahel'i Lea'dan daha çok sevdi… [Tanrı] Lea'dan nefret edildiğini [*senua*] gördü…

Bu ifadeyi, İbranicedeki şok edici gücünü tam olarak yansıtmak için özellikle tam karşılığıyla çevirdim. Yaakov Lea'dan tabii ki nefret etmiyordu. Sadece, Lea kendisini reddedilmiş hissediyordu. Ne var ki, reddedilmişlik duygusu çok derinlere işler, o kadar ki Tora bunu nefrete maruz kalma duygusuna benzetmek konusunda tereddüt etmemektedir. Ve kendisini reddedilmiş hisseden biri, buna nefretle cevap verebilir. Kardeşleri Yosef'ten işte bu yüzden "nefret etmişlerdir" (bu fiil, *perek* 37'de üç kez kullanılmaktadır ki bu, dikkate değer bir tekrardır).

Sevgi seçer. Ancak seçim, yabancılaşmaya yol açar, yabancılaşma gerginliği getirir, gerginlik de bazen sürtüşme, bazen de şiddet (potansiyel veya fiili) biçiminde patlak verir. Bu, Tora'daki anlatının neredeyse en başında, Tanrı'nın Kayin'in değil, Evel'in sunusunu seçmesinin kardeş cinayetiyle sonuçlandığı olayda işaret edilen bir temadır.

Esav'ın hikâyesinde, son derece derin sonuçları olan bir şey çıtlatılmaktadır. Birinin seçilmesi, diğerinin reddedildiği anlamına gelmez. Esav seçilmiş değildir, ama aynı zamanda reddedilmiş de değildir. Onun da kendi *berahas*ı, kendi mirası, kendi toprağı olacaktır. Onun da kral olacak, yönetilmek yerine yönetecek çocukları olacaktır. Onun erdemleri de – her şeyin üstünde, babasına olan sevgi ve saygısı – tanınacaktır. Sempatimizin ona doğru cezbediliyor olması bir rastlantı değildir. Bu, bir anlamda tüm zamanlarda tüm insanlığa şu mesajı vermek içindir: Herkes Avraam'ın antlaşmasının gerek manevi gerekse de varoluşsal açıdan zorlu koşullarını üstlenmek için seçilmiş değildir; ancak herkes Tanrı için değerlidir, büyük resimde herkesin kendi

2 Bkz. Şemuel II 8:14, Melahim II 8:20.

yeri vardır, herkesin kendine has erdemleri, kabiliyetleri, yetenekleri vardır ve bunların da hepsi Tanrı'nın gözünde kıymetlidir. Tanrı'nın daha ileride Yona'ya söyleyeceği gibi: "Sen, uğruna hiçbir çaba göstermediğin ve büyütmüş olmadığın bu sarmaşığa… acıdın. Nineve'de sağını solunu bilmeyen yüz yirmi binden fazla insan ve çok sayıda hayvan var. Ben bu büyük şehre acımayayım mı?" (Yona 4:10-11).

Veya bir *mizmor*un ifade ettiği gibi:

> "*A-Şem* herkese iyidir; ve yarattığı her şeye merhamet eder."
>
> Teilim 145:9

Seçilmiş olmak başkalarının seçilmemiş olduğu anlamına gelmez. Kişinin Tanrı ile olan ilişkisinde kendisini güvende hissetmesi, başkalarının da O'nunla (farklı) bir ilişki içinde olma olasılığını yok saymaya bağlı değildir. Yaakov annesi tarafından seviliyordu, Esav babası tarafından seviliyordu. Peki, ya ne baba ne de anne, ama her ikisi, hatta her ikisinden de fazla olan Tanrı? Doğrusu, biz yalnızca anne ve babamızla olan ilişkimizi bilebiliriz. Başka birinin anne ve babasıyla olan ilişkisini asla bilemeyiz. Acaba kardeşlerimden daha çok mu seviliyorum? Daha az mı? Bu soru bir kez sorulduktan sonra, insanı götüreceği tek yer kardeş rekabeti olacaktır (Bereşit'in merkezi temalarından biri budur). Ancak bu geçersiz bir sorudur. Sorulmasına gerek olmamalıdır. İyi bir anne veya baba tüm çocuklarını sever ve asla aralarından birine "daha az" sevgi vermeyi düşünmez. Sevgi ölçülebilir bir şey değildir. Kıyaslamaları reddeder. Yaakov Yaakov'dur; antlaşmanın varisidir. Esav da Esav'dır; kendi yaptıklarını yapar, kendi olduğu kişi olarak yaşar ve kendi mirasının ve *berahas*ının tadını çıkarır. Ne kadar da basit bir gerçek ve Tora bunu ne kadar da güzel, ne kadar da incelikle aktarıyor! Bu, Tora'nın insanlığa yönelik en derin mesajıdır ve dünyanın bunu bugün ("medeniyetlerin çatıştığı" bir çağda) duymaya çok büyük bir ihtiyacı vardır.

Şabat Sofrası İçin Tartışma Soruları

- Eğer seçilmiş olmak başkalarının reddedildiği anlamına gelmiyorsa, bu bakış Yahudilerin diğer halklar arasındaki yerlerini anlama biçimlerini nasıl şekillendirmelidir?
- Esav, değerleri, tercihleri ve dini bağlılıkları bizimkilerden farklı olan insanlardaki iyilikleri tanımak konusunda bize neler öğretmektedir?
- Başka bir insanın, bize ait olanda hiçbir eksiklik yaratmaksızın sevilebileceğini ve mübarek kılınabileceğini kabul etmek neden bu kadar zordur?

Covenant & Conversation

FAMILY EDITION

RABİ LORD JONATHAN SACKS'IN ÖĞRETİLERİNDEN ESİNLENİLMİŞTİR

Jonathan Sacks
THE RABBI SACKS LEGACY

Toledot: İçimizdeki Kahraman

AHLAKİ KONULAR, HAZIRLAYAN: SHOSH HILL

Peraşadan

Uzun süren bekleyişin ve Tanrı'ya edilen duaların ardından Yitshak ve Rivka ikiz erkek çocuk sahibi olurlar: Esav ve Yaakov. İkizler büyür, Yaakov öğrenime odaklanan biri, Esav ise bir avcı olur.

Esav dürtüsel bir davranışla, behorluk hakkını biraz kırmızı mercimek yemeği karşılığında Yaakov'a satar. Yitshak yaşlanıp gözleri görmemeye başladığı zaman hayatının sonunun yaklaştığını hisseder ve oğullarını mübarek kılmak ister. Esav'ı ava çıkıp kendisine bir yemek hazırlamaya gönderir. Ona behorluk berahasını vermeyi planlamaktadır. Rivka buna kulak misafiri olunca Yaakov'a Esav'ın kılığına girmesini söyler. Yaakov bunu yapar ve berahayı o alır. Esav neler olduğunu anlayınca yüreği parçalanır ve babasından kendisi için de bir beraha ister.

- Rivka neden basitçe Yitshak'a gidip berahayı kimin alması gerektiğini söylememiştir?
- Yalan söylemek yanlış olduğuna göre, Yaakov neden Rivka'nın önerdiği şekilde babasını aldatmayı kabul etmiştir?
- Yanlış bir şey yapmaktan iyi bir sonuç çıkabilir mi?

Daha yakın bir bakış

הַבְּרָכָה אַחַת הִוא־לְךָ אָבִי

"Sende yalnızca bir tane mi **beraha** var baba?" (BEREŞİT 27:38)

RABBİ SACKS BİZE ŞÖYLE ÖĞRETİR:

"Midraş geleneğinde bazen Tanah'taki karakterleri tamamen iyi ve tamamen kötü olarak ayırma eğilimi görülür ve bunun geçerli sebepleri vardır. Etkin birer rol modeli görevi görebilmeleri için, Tanah'taki önemli simaların istikrarlı bir şekilde birer kahraman olarak, diğer bazılarınınsa sistematik biçimde kötü karakterler olarak görülmesi gerekir. Tora, farklı ve bir o kadar önemli bir mesaj öğretir: Kahramanların bile kendi kusurları, kahraman olmayanların bile kendi erdemleri vardır ve bu erdemler Tanrı'nın Gözlerinde önemlidir."

ahlaki konular:

HAYDİ TARTIŞALIM:

- Kahramanların bile hata yapabileceğini göstermek Tora'nın gözünde neden önemli olabilir?
- Sizce Esav'da hangi iyi nitelikler vardı?
- "Kötü" insanların bile iyi niteliklere sahip olabileceklerini bilmek başkalarına daha adil davranmamıza nasıl yardımcı olabilir?

› Daha fazla Aile Sürümü kaynağını **www.rabbisacks.org/familyedition** adresinde bulabilirsiniz